

NAUJIENLAIŠKIS

2015 m. rugsėjo mėn.

Nr. 9

Mieli skaitytojai,

Rugsėjis — pirmas rudens mėnuo, daugelyje pasaulio valstybių akademinei bendruomenei tai yra darbymečio pradžia. Rugsėjo pirmąją dieną į klases susirinko moksleiviai ir mokytojai, o į auditorijas studentai ir docentai, lektoriai bei profesorai, tą dieną švenčiama mokslo metų pradžia, kuri pažymėta mokslo ir žinių diena ir šią dieną jau aštuoneri metai švenčiame be alkoholinių gėrimų prekybos. Žmonės jau apsiprato su mintimi, kad mokslas ir psichoaktyviosios medžiagos nėra suderinamos, sunku įsivaizduoti, kad universiteto maitinimo įstaigoje būtų prekiaujama alkoholiniais gėrimais ar, kad universiteto pastate būtų rūkoma.

Mokslininkai aktyviai tyrinėja temas, susijusias su psichoaktyviųjų medžiagų vartojimu, jo daroma žala sveikatai, visuomenei ir netgi ekonomikai. Sveikatos mokslinių tyrimų paieškos sistemoje „pubmed“ įvedus frazę „psychoactive substances“ randame 1 657 įrašus, „tobacco“ 96 999 įrašus, o tuo tarpu įvedus žodį „alcohol“ randame 809 385 įrašus! Tikriausiai sutiksite, kad tai įspūdingi skaičiai ir tai tik tyrimai susiję su sveikata ir tik anglų kalba. Todėl galima drąsiai teigti, kad mokslas aktyviai nagrinėja šias temas ir todėl šiame Naujienlaiškyje skirsime dėmesį būtent mokslui ir žinioms.

Turinys:

Psichoaktyviųjų medžiagų vartojimo prevencija

Įdomūs tyrimai

Naujienos

Psichoaktyviųjų medžiagų kontrolė ir licencijavimas

Spauda rašo

Teisės aktų ir teisės aktų projektų apžvalga

Kontaktai ir naudingos nuorodos

*Nuoširdžiai,
Departamento direktorė
Inga Juozapavičienė*

Greita nuomonė

„Be abejonės, psichoaktyvios medžiagos kenkia ne tik sveikatai, bet ir socialiniam gyvenimui, bendravimui, mokymuisi. Visgi tabakas, alkoholis ir narkotikai moksleivių sąlyginai plačiai vartojami. Taip yra galbūt todėl, kad švenčių tradicijos ir požiūris į šventimą keičiasi lėtai. Supratimo, kaip galima turiningai ir smagiai leisti laiką bei atsipalaiduoti be psichiką veikiančių medžiagų trūksta ir mokiniams, ir suaugusiems, dažnai tų mokinių tėveliams. Jaunimas išsiskiria į dvi grupes - pirmiesiems stinga užimtumo ir veiklos, o antrieji, priešingai, psichiką veikiančiomis medžiagomis slopina jaučiamą įtampą dėl intensyvaus gyvenimo ritmo. Faktas, jog reikia ir psichologiškai ugdyti mokinius tam, kad jie gebėtų susidoroti su stresą keliančiomis situacijomis.“

Lietuvos mokinių
parlamento pirmininkė
Gabrielė Makarevičiūtė

Psichoaktyviųjų medžiagų vartojimo prevencija

AR ALKOHOLIS, KANAPĖS IR GERI MOKYMOSI PASIEKIMAI SUDERINAMI?

Kokios alkoholio ir kanapių vartojimo pasekmės mokymuisi?

Alkoholio vartojimas gali pakenkti fiziniams ir protiniams vystymuisi, ypačiai jauname amžiuje. Kol jaunuolio smegenys dar galutinai nesusiformavusios, alkoholis gali jas lengvai pažeisti, o pažeidimai gali būti ilgalaikiai ir negrįžtami¹.

Alkoholio poveikiui ypatingai jautrios smegenų žievės skiltys, atsakingos už mokymuisi svarbius procesus: samprotavimą, planavimą, kalbėjimą, emocijas, problemų sprendimą, vaizdinę atmintį, prisiminimų išsaugojimą, garsų atpažinimą bei kalbos suvokimą².

Alkoholio vartojimas sutrikdo atminties procesus (įsiminimą, informacijos saugojimą, atsiminimą)³.

Alkoholį vartojantys mokiniai yra linkę dažniau praleidinėti pamokas, mažiau laiko skiria savarankiškam mokymuisi, namų darbų ruošimui⁴.

Nustatyta, kad alkoholi vartojančių mokinių mokslo pasiekimai ir įvertinimai yra prastesni negu jų bendraamžių, nevartojančių alkoholio. Alkoholį vartojantys mokiniai dažniau negu jų bendraamžiai visai nebaigia mokyklos^{2,3}.

Kanapių vartojimas sutrikdo asmens gebėjimą įsiminti ir išlaikyti dėmesį⁴. Vartojant kanapes tampa sunku ne tik išmokti kažką naujo, bet ir atlikti sudėtingesnes užduotis⁵.

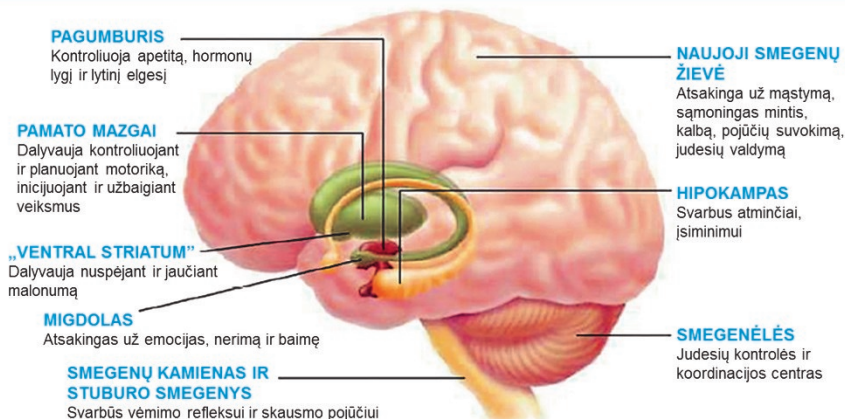
Nuolatos vartojant kanapes sumažėja motyvacija užsiimti veiklomis, kurios prieš tai teikė pasitenkinimą⁴.

Neigiamas kanapių poveikis dėmesiui, atminčiai, išmokimui, sudėtingų užduočių atlikimui ir motyvacijai gali tęstis keletą dienų, o kartais net keletą savaitių – ypač, kai kanapės vartojamos nuolatos⁵.

Palyginus su bendraamžiais, kanapes vartojantys mokiniai gauna prastesnius pažymius ir dažniau nebaigia mokyklos⁵.

Dėl kanapių veikliųjų medžiagų poveikio sutrinka koordinacija ir pusiausvyra. Dėl to gali suprastėti pasiekimai sporte⁴.

Smegenų dalys, kurių funkcijas veikia kanapių vartojimas:

Informacijos šaltiniai:

1. http://blogs.uww.edu/andipaluch/files/2014/07/AlcoholEffectsOn21YearOldBrain_001.jpg
2. <http://www.education.vic.gov.au/Documents/school/teachers/health/factsheet12011.pdf>
3. <http://www.ncbi.nlm.nih.gov/pmc/articles/PMC2827693/>
4. http://ntakd.lt/images/ntakd-inf-medz/Kanapes_Informacijajaunimui.pdf
5. http://ntakd.lt/images/ntakd-inf-medz/Nida_k.pdf
6. <http://ntakd.lt/images/ntakd-inf-medz/Nida.pdf>
7. http://ntakd.lt/images/ntakd-inf-medz/Nida_k.pdf; http://ntakd.lt/images/ntakd-inf-medz/Sugriaukmitus_kanapes.pdf

Kas laukia ateityje?

Alkoholio vartojimo nulemti prasti mokslo pasiekimai ateityje gali turėti įtakos mokinių socialinių problemų, depresijos, smurto ar net minčių apie savižudybę atsiradimui^{2,3}.

Kiekvienas žmogus, vartojantis alkoholį, jau rizikuoja ateityje tapti nuo jo priklausomas. 10-12 proc. žmonių, vartojančių alkoholinius gėrimus, išsivysto priklausomybė. Alkoholizmo rizika padidėja net iki 40 proc., jeigu alkoholį pradeda vartoti dar nesulaukus 15 metų amžiaus¹.

Ilgai kanapes vartojantys asmenys yra mažiau patenkinti savo gyvenimo kokybe, rečiau užbaigia studijas, dažniau susiduria su problemomis santykiuose. Jų psichinė ir fizinė sveikata prastesnė, atlyginimai mažesni, o karjera ne tokia sėkminga⁷.

Tyrimai rodo, kad apytiksliai 9 proc. (1 iš 11) kanapes vartojančių asmenų išsivysto priklausomybė. Ši tikimybė padidėja iki 16 proc. (1 iš 6), jei vartoti pradeda paauglystėje, ir išauga iki 25-50 proc., jei kanapes vartojamos kasdien. Išsivysčius priklausomybei būna sunku kontroliuoti savo narkotikų vartojimą ir nebepavyksta nustoti vartojus net to norint ir net tuomet, kai dėl vartojimo nukenčia asmens ir jo artimųjų gyvenimo kokybė⁶.

Įdomūs tyrimai

Elektroninės cigaretės gali būti pripažintos ne mažiau kenksmingomis nei paprastos

Tyrimo metu buvo stebimi 2,530 Los Andželo vidurinės mokyklos mokiniai, kurie, būdami 9 klasėje, nerūkė tabako. Tarp 222 paauglių, kurie tuo metu jau vartojo elektronines cigaretes, net 25.2 proc. perėjo prie įprastų cigarečių, cigarų ar kaljano, būdami 10 klasėje. Tuo tarpu iš nerūkiusių elektroninių cigarečių, vėliau tabaką pradėjo rūkyti vos 9.3 proc.

[Plačiau apie tai alfa.lt publikacijoje](#)

Daugiau nei pusė mirčių dėl išorinių priežasčių Lietuvoje susijusios su alkoholio vartojimu

Per 27 metų analizės laikotarpį, Lietuvoje 56,8 proc. (74545) mirusiųjų dėl išorinių mirties priežasčių kraujyje rastas etilo alkoholis: 39 proc. jų sudarė neblaivūs, mirę nuo uždusimų, 29,5 proc. neblaivūs, mirę nuo mechaninių sužalojimų, 23,8 proc. neblaivūs, mirę nuo apsinuodijimų.

[Daugiau informacijos A. Benošio straipsnyje Nužudymų, savižudybių, nelaimingų atsitikimų būdų ir neblaivumo atspindžiai Lietuvoje \(1985-2012 m. išorinių mirties priežasčių kontekste\)](#)

Vartodamos alkoholinius gėrimus moterys rizikuoja susirgti vėžiu labiau

Harvardo universitete atliktas tyrimas parodė, kad per parą vartojama maža vyno taurė (arba 15 g. gryno alkoholio per parą, kas sudaro 1,5–2 standartinius alkoholinius gėrimus) didina riziką moters susirgti tam tikrų vėžio, ypač krūtų vėžio (iki 13 procentų) formomis. Harvardo studija pasiunčia aiškų signalą, kad žmonės, kurių šeimos istorijoje buvo sergančių vėžiu turi neabejotinai didesnę riziką ir turėtų atsisakyti alkoholio vartojimo.

[Daugiau informacijos parisguardian.com publikacijoje](#)

Rūkymas gali nulemti „pilvo“ atsiradimą

Intensyvus rūkymas gali padėti sumažinti kūno svorį, bet užauginti pilvą, tvirtina mokslininkai iš Glazgo universiteto.

Nors dauguma rūkančiųjų savo nesugebėjimą atsisakyti žalingo įpročio teisina baime priaugti svorio, mokslininkai nustatė, kad rūkantieji labiau už kitus žmones būna linkę kaupti riebalus pilvo srityje. Tokiais atvejais pilvas priauga masės centrinėje dalyje, todėl žmogaus figūra ima panašėti į obuolio formą.

[Plačiau apie tai alfa.lt publikacijoje](#)

Greita nuomonė

„Visų psichoaktyviųjų medžiagų vartojimas neišvengiamai veikia psichikos sveikatą, dauguma jų sukelia priklausomybės sutrikimus, kelia pavojų gyvybei dėl didesnės staigios mirties, infarkto, insulto, infekcijų rizikos. Reguliarus kanapių vartojimas ne tik didina psichozų riziką, bet ir menkina vartojančiojo intelektą. Tai, kad nemažai psichikos ligomis sergančių asmenų vartoja alkoholį ir tabaką, pasunkina šių ligų eigą, pablogina gydymo rezultatus. Sergant šizofrenija tabako rūkymas sumažina skiriamų vaistų koncentraciją kraujyje, todėl mažėja vaistų veiksmingumas, gresia ligos paūmėjimas. Kuo dažniau pasikartoja psichozės, tuo stipriau pakenkiamos smegenų funkcijos, tuo prastesnės atokiosios psichikos ligų išeitys - stiprėja negalia, menkėja savarankiškumas ir gyvenimo kokybė. Alkoholio vartojimas provokuoja visų psichikos sutrikimų paūmėjimą, didina depresijos ir nerimo sutrikimų riziką.“

Lietuvos neuromokslų asociacijos valdybos narė, gydytoja Nijolė Goštautaitė Midttun

„Kai kurie žmonės nesugeba pasakyti „ne“. Todėl suserga.“ (L. L. Hay)

Naujienų srautas

Departamentas primena apie laukiančius iššūkius pasitinkant mokslo metus

Departamentas sveikindamas mokinius, tėvius ir pedagogus su rugsėjo 1-ąja kviečia prisiminti laukiančius iššūkius, šių dienų problemas ir sprendimo būdus, siekiant apsaugoti vaikus nuo psichoaktyviųjų medžiagų vartojimo žalos.

[Skaityti daugiau](#)

[Žiūrėti Tv3 žinių reportažą apie tai](#)

Vaikų gyvenimo įgūdžių ugdymo mokymai

Departamentas, 2015 m. rugpjūčio 24 d. ir rugpjūčio 27 d. Vilniaus m. savivaldybėje organizavo 2 vaikų gyvenimo įgūdžių ugdymo mokymus. Mokymų tikslas – apmokyti specialistus darbui su 11-14 metų vaikais ir paaugliais pagal parengtą ir Lietuvai adaptuotą metodinę medžiagą „Vaikų gyvenimo įgūdžių ugdymas“. Mokymus vedė psichologas Kęstutis Dragūnevičius. Abiejuose mokymuose dalyvavo 46 specialistai, dirbantys su socialinės rizikos grupės vaikais. Šie mokymai yra tęstiniai ir Departamento vykdomi nuo 2010 metų.

Mokymai Kalėjų departamente

Departamentas, įgyvendindamas Departamento ir Kalėjų departamento prie Teisingumo ministerijos bendradarbiavimo sutartį, 2015 m. rugpjūčio 26 d. Kalėjų departamento prie Teisingumo ministerijos Mokymo centre organizavo mokymus laisvės atėmimo vietų įstaigų specialistams.

[Skaityti daugiau](#)

Draudimo prekiauti alkoholiu rugsėjo 1 dieną laikosi ne visi

Departamentas, bendradarbiaudamas su Vilniaus apskrities vyriausiojo policijos komisariato Vilniaus rajono ir Elektrėnų policijos komisariatais, vykdė bendrus prevencinius patikrinimus Vilniaus rajono ir Elektrėnų savivaldybių teritorijose, kurių metu buvo siekiama nustatyti ar ūkio subjektai laikosi draudimo parduoti alkoholinius gėrimus šią dieną. Vilniaus rajono savivaldybės teritorijoje Alkoholio kontrolės įstatymo pažeidimų nustatyta nebuvo, tačiau Elektrėnuose buvo nustatyti du atvejai, kai viešojo maitinimo vietoje alkoholiniai gėrimai buvo parduoti neblaiviems asmenims išsinešimui.

[Skaityti daugiau](#)

Departamento specialistai dalinasi gerąją praktika Baltijos regiono šalių susitikime

Rugsėjo 3 – 4 dienomis Departamento atstovai dalyvavo ir skaitė pranešimus Krokuvoje vykusiame Baltijos regiono šalių susitikime, kurį organizavo Europos narkotikų ir narkomanijos stebėsenos centras ir Lenkijos narkotikų ir narkomanijos informacinis biuras. Susitikimo metu aptarti naujų psichoaktyviųjų medžiagų kontrolės klausimai, šių medžiagų stebėsenos keliai iššūkiai ir galimybės. Lietuvos, Latvijos, Lenkijos bei Estijos šalių atstovai pristatė šalyse įgyvendinamas naujų psichoaktyviųjų medžiagų vartojimo prevencijos, gydymo bei žalos mažinimo priemones taip pat su naujomis psichoaktyviomis medžiagomis susijusius vykdytus projektus.

Vilniuje vyko konferencija „Priklausomybės ligomis sergančių asmenų psichologinė ir socialinė rehabilitacija“

Rugsėjo 15 d. Departamento organizuojama konferencija „Priklausomybės ligomis sergančių asmenų psichologinė ir socialinė rehabilitacija“, kurios tikslas – aptarti baigiamas įgyvendinti Europos Sąjungos fondų lėšomis remiamo projekto „Asmenų, sergančių priklausomybės nuo psichoaktyviųjų medžiagų ligomis, psichologinė ir socialinė rehabilitacija veiklas ir jų rezultatus.“

[Skaityti daugiau](#)

Rugsėjo 9 dieną pasaulyje minima Vaisiaus alkoholio sindromo diena

Šių metų rugsėjo 9 dieną Lietuvoje, kaip ir visame pasaulyje, minima Vaisiaus alkoholio sindromo diena. Šios dienos tikslas – atkreipti visuomenės dėmesį į alkoholio vartojimo neštumo metu keliamus pavojus. Alkoholio vartojimas nėštumo metu yra dažniausia apsigimimų, vystymosi, augimo ir elgesio sutrikimų priežastis. Šis sindromas sukelia vaikui sunkių, nesugrąžinamų pakenkimų.

[Skaityti daugiau](#)

Išrinktas naujas Europos narkotikų ir narkomanijos stebėsenos centro direktorius

Lisabonoje 2015 m. rugsėjo 10 d. iš 3 Europos Komisijos atrinktų kandidatų į ENNSC direktoriaus postą daugiausiai balsų surinko ir nauju ENNSC direktoriumi buvo išrinktas – **Alexis Goosdeel**.

[Skaityti daugiau](#)

Greita nuomonė

„Valstybinio psichikos sveikatos centro ir LSMU Sveikatos tyrimo instituto mokslininkų skaičiavimai 2010 m. alkoholio sąlygojama ekonominė žala Lietuvoje siekė mažiausiai 214,7 mln. Eur. Į šią sumą buvo įskaičiuota prarastas žmonių produktyvumas dėl pirmalaikių mirčių (alkoholiui priskiriama mažiausiai 9 proc. visų mirčių Lietuvoje), išlaidos sveikatos priežiūrai, netekto darbingumo išmokos, vaikų išlaikymas vaikų globos namuose bei kalinių išlaikymas įkalinimo įstaigose. Vis dėlto svarbu akcentuoti, kad alkoholio žala visuomenei ir ekonomikai yra labai plati ir pasklidusi per daugelį ekonomikos sektorių, todėl visuomenėje yra sunkiai suvokiama kaip visuma. Tuo tarpu lengvai matomos alkoholio akcizinės įplaukos į valstybės biudžetą sudaro klaidingą didelės naudos valstybei įvaizdį.“

Lietuvos sveikatos mokslų universiteto daktaras Mindaugas Štelmėkas

Psichoaktyviųjų medžiagų kontrolė ir licencijavimas

Narkotinių ir psichotropinių medžiagų prekursoriai: patikrinimų rezultatai

2015 m. rugpjūčio mėn. ūkio subjektuose, naudojančiuose savo veikloje narkotinių ir psichotropinių medžiagų pirmtakus (prekursorius), atliko 5 patikrinimus, kurių metu pažeidimų nebuvo nustatyta. Daugiau informacijos [čia](#).

[Ūkio subjektų veiklos, susijusios su narkotinių ir psichotropinių medžiagų pirmtakais, planinių patikrinimų spalio mėnesio planas](#)

Alkoholio produktų ir tabako gaminių patikrinimų rezultatai

2015 m. rugpjūčio mėn. įmonėse, turinčiose licencijas verstis didmenine ir / ar mažmenine prekyba alkoholiniais gėrimais, alkoholio produktais; gaminti alkoholinius gėrimus, alkoholio produktus; verstis didmenine ir / ar mažmenine prekyba tabako gaminiiais; gaminti tabako gaminius, buvo atlikti 33 patikrinimai, nustatyta 12 pažeidimų.

Už Departamento paskirtas sankcijas į valstybės biudžetą nuo 2015-01-01 iki 2015-09-03 sumokėta 68 443 EUR.

Daugiau informacijos galite rasti [čia](#).

[Ūkio subjektų veiklos, susijusios su alkoholio produktais ir tabako gaminiiais, 2015 m. Spalio mėnesio planinių patikrinimų planas](#)

Dvigubai smuko spiritinių gėrimų importas iš Rusijos ir Etilo alkoholio turinčių žaliavų importas iš Baltarusijos

Daugiau informacijos [šioje analizėje](#).

Įvyko pasitarimas dėl alkoholio gamybos licencijavimo

2015 m. rugpjūčio 10 d. Departamente įvyko tarpinstitucinis pasitarimas aktualiais alkoholio produktų gamybos licencijavimo klausimais, susijusiais su šių produktų gamybos patalpų paskirties atitikimo vertinimu. Pasitarime dalyvavo Lietuvos Respublikos Ūkio ministerijos, Valstybinės maisto ir veterinarijos tarnybos ir Valstybinės teritorijų planavimo ir statybos inspekcijos atstovai.

Daugiau informacijos apie įmones, kuriose nustatyti pažeidimai, Jums suteiks Narkotinių ir psichotropinių medžiagų prekursorių kontrolės ir rizikos vertinimo skyriaus vedėja Rima Mačiūnienė tel. 8 706 680 65, el. paštas: rima.maciuniene@ntakd.lt.

Išduotos licencijos, leidimai ir pažymėjimai

Duomenys apie 2015 m. rugpjūčio mėn. išduotas, patikslintas, papildytas licencijas verstis didmenine prekyba alkoholiniais gėrimais. [Licencijų sąrašas](#)

Duomenys apie 2015 m. rugpjūčio mėn. išduotas, patikslintas, papildytas licencijas verstis didmenine prekyba tabako gaminiiais ir tabako gaminių gamyba. [Licencijų sąrašas](#).

Duomenys apie per 2015 m. rugpjūčio mėn. išduotus leidimus pirkti ir (ar) naudoti etilo alkoholį. [Leidimų sąrašas](#)

Duomenys apie 2015 m. rugpjūčio mėn. išduotas, licencijas gaminti alkoholinius gėrimus. [Licencijų sąrašas](#)

Daugiau informacijos Jums suteiks Tabako ir alkoholio kontrolės skyriaus vedėja Eglė Latauskienė tel. (8 5) 266 80 65, el. paštas: egle.latauskiene@ntakd.lt.

Daugiau informacijos suteiks Tabako, alkoholio, narkotinių ir psichotropinių medžiagų prekursorių licencijų skyriaus vedėja Violeta Verseckienė tel. 8 706 680 91, el. paštas: violeta.verseckiene@ntakd.lt

Kas vyksta spaudoje?

Paauglys vartoja narkotikus arba girtauja: ką daryti?

Vaikas pareina namo išgėręs ar apsvaigęs nuo narkotikų. Dalis tėvų puola į paniką. Kiti net nemato, nes nesirūpina vaiku arba patys apsvaigę nuo alkoholio ar narkotikų. Priemonių padėti suaugusiam

[Plačiau 15min.lt publikacijoje](#)

Kaip įprasti gyventi be taurelės alkoholio

Ar pastebėjote, kaip smarkiai skiriasi giminių, bičiulių, klasės draugų susitikimų pradžia ir pabaiga?

[Plačiau Lietuvos Žinių publikacijoje](#)

Atviras pokalbis apie psichoaktyviųjų medžiagų vartojimą mokyklose Žinių radijuje

Pokalbyje dalyvavo Departamento direktorė Inga Juozapavičienė, Koalicijos „Galiu gyventi“ advokacijos vadovas Girvydas Duoblys, Nacionalinės tabako ir alkoholio kontrolės koalicijos prezidentas profesorius Aurelijus Verryga ir Vilniaus m. psichologinės–pedagoginės tarnybos socialinė pedagogė Aurelija Zacharevičienė

[Irašą galite paklausti čia](#)

Psichoterapeutas Marius Gabrilavičius: „Neįmanoma išsiugdyti valios kontroliuoti alkoholį“ (II dalys)

Psichoterapeutas, diplomuotas hipnoterapeutas Marius Gabrilavičius, internetinėje erdvėje save pristatantis M. G. Maksimaliečio pseudonimu („Facebook“ sekėjų – beveik 70 tūkst.), žmonių priklausomybę nuo alkoholio gydo nuo 2008 metų. Septynerių metų darbo patirtį sukaupęs specialistas yra įsteigęs ir Maksimalistinės psichoterapijos draugiją, kurios tikslas – suformuoti daugiau profesionalų, kurie galėtų dirbti, taikydami jo išstudijuotą naują psichoterapijos metodiką. 15min.lt publikacijos: [I dalis](#) ir [II dalis](#)

Per operaciją romų tabore sulaikyta 460 narkomanų

Per teisėsaugos operaciją rugpjūčio 5–19 dienomis Vilniaus romų tabore ir jo apylinkėse policija sulaikė 460 narkotikų vartotojų, jiems surašyti administraciniai protokolai.

[Plačiau Lietuvos Žinių publikacijoje](#)

Pajūrio gelbėtojai: paplūdimiuose „karaliavo“ girti poilsiautojai, kurie tyčiojosi iš 3 eurų baudos

Pajūrio gelbėtojai, apibendrinę sezono rezultatus, griebiasi už galvų – poilsiautojų neatsakingumui ribų nėra. „Vienintelis vaistas jiems – baudos, kurios prasidėtų nuo 100 eurų. Kai neatsakingas elgesys kirstų per kišenę, tada ir galva kitaip pradėtų veikti“, – konstatavo gelbėtojai.

[Plačiau apie tai delfi.lt publikacijoje](#)

Departamentas reaguodamas į Lietuvos paplūdimiuose susiklosčiusią situaciją kreipėsi į Policijos departamentą, rinko informaciją apie Lietuvos paplūdimius. Departamentas primena, kad alkoholinius gėrimus draudžiama vartoti visose viešose vietose, įskaitant ir paplūdimius, ir už šį įstatymo pažeidimą atsakomybė numatyta Administracinių teisės pažeidimų kodekse.

Liga, ateinanti iš Vakarų: jai išsivystyti gali prireikti 10-15 metų

Gyvename visuomenėje, kurioje bokalas alaus ar taurelė stipresnio gėrimo atrodo normalu ir visiškai priimtina. Tačiau tuos, kuriems tokie bokalai ir taurelės tampa nesuskačiuojami, smerkiame ir norime, kad jie kapstyti patys – taip jiems ir reikia. Vilniaus priklausomybės ligų centro direktorius Emilis Subata pastebi, kad lietuviai dažnai nesuvokia, kad tai labai rimtos ligos ir jas linkę spręsti rinkdamiesi pernelyg paprastus kelius, ne mokslą, o „stebuklingus“ gydymo metodus.

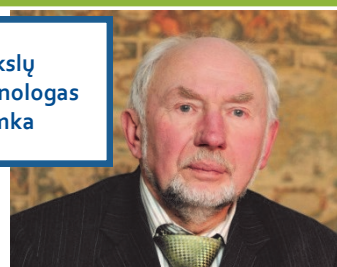
[Plačiau apie tai delfi.lt publikacijoje](#)

Greita nuomonė

„Besaikis alkoholio, ypač stipraus vartojimas, atsirado žlungant Abiejų Tautų valstybei ir įsigalint sunkiai baudžios formai. Tai skatino ir dvarų ekonomika, lengvo pelno siekis. Žemaičių gerojo ganytojo Motiejaus Valančiaus blaivybės sąjūdis iš esmės buvo ne sveikatingumo, bet kultūrinis ir politinis. Tabako vartojimas į Lietuvą atėjo švedmečiu XVII a. su okupacine kariuomene. Lietuviška saktmė pasakoja, kad tabako augalas išdygo iš palaidotos velnio močiutės pilvo.“

„Besaikis alkoholio, ypač stipraus vartojimas, atsirado žlungant Abiejų Tautų valstybei ir įsigalint sunkiai baudžios formai. Tai skatino ir dvarų ekonomika, lengvo pelno siekis. Žemaičių gerojo ganytojo Motiejaus Valančiaus blaivybės sąjūdis iš esmės buvo ne sveikatingumo, bet kultūrinis ir politinis. Tabako vartojimas į Lietuvą atėjo švedmečiu XVII a. su okupacine kariuomene. Lietuviška saktmė pasakoja, kad tabako augalas išdygo iš palaidotos velnio močiutės pilvo.“

Gamtos mokslų daktaras, etnologas
Libertas Klimka

„Girtumas uždega ir atskleidžia kiekvieną ydą, pašalina nedoriems sumanymams besipriešinančią gėdą.“ (Seneka)

Didėja prieš ribojimus rūkyti protestuojančių kalinių skaičius

Kalėjimų departamento duomenimis, 1844 kaliniai atsisako valdiško maisto ir taip trečiadienį tęsia protestą dėl įsigaliojusio apribojimo rūkyti laisvės atėmimo vietose.

[Plačiau apie tai lrt.lt publikacijoje](#)

Dažnas moksleivis po atostogų grįžta įgijęs žalingų įpročių

Moksleivių vasaros atostogos Lietuvoje daug ilgesnės nei kitose Europos šalyse ir jau pradėta kalbėti apie jų trumpinimą. Specialistai perspėja, jog tokių ilgų atostogų metu sunku užtikrinti vaikų užimtumą, todėl šiais metais rugsėjo pirmąją į klases sugrįžę mokiniai per vasarą greičiausiai spėjo ne tik pailsėti, bet ir įgyti naujų įpročių. Deja, tie įpročiai gali būti ir žalingi, ypačiai paauglystės laikotarpiu, kuriam būdingas eksperimentavimas, ribų bandymas, o didžiausiu autoritetu tampa bendraamžiai lyderiai.

[Plačiau apie tai diena.lt publikacijoje](#)

Įsigalioja alkoholį masiniuose renginiuose ribojančios įstatymo pataisos

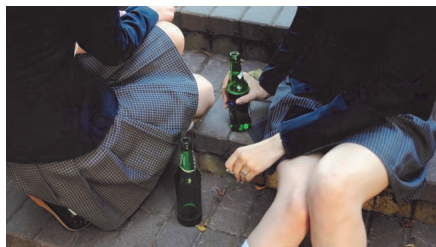
Įsigalioja liepą Seimo priimti Alkoholio kontrolės įstatymo pakeitimai, ribojantys alkoholio vartojimą masiniuose renginiuose.

Iki rugpjūčio 31 d. savivaldybių institucijos privalėjo priimti šio įstatymo įgyvendinamuosius teisės aktus.

[Plačiau apie tai alfa.lt publikacijoje](#)

Priėmus šiuos pakeitimus, Departamentas 2015-06-25 kreipėsi į Lietuvos savivaldybes su skatinimu aktyviau taikyti Alkoholio kontrolės įstatymo nuostatas, suteikiančias galimybę mažinti alkoholio vartojimą ir stiprinti visuomenės sveikatą.

Specialistas: svaigalus vartojantys paaugliai – mūsų pačių produktas

Anot Narkotikų, tabako ir alkoholio kontrolės departamento direktorės Ingos Juozapavičienės, mokyklose neretai taikomos tos pačios kontrolės priemonės: stebima mokyklos teritorija, rūpinamasi, kad į ją ir pačią mokyklą nepatektų pašaliniai asmenys, tačiau nesisistengiama taikyti prevencinių priemonių.

„Reikia pripažinti, kad dėl žmogiškųjų ir finansinių išteklių stokos mokyklose neretai taikomos vienkartinės akcijos arba tęstinumo neturinčios programos. Dažnai pradedamos vykdyti įvairios programos, tačiau įvertinti, kiek laiko jos tęsiasi ir kiek yra efektyvios, dažnai pamirštama“, – pastebi I. Juozapavičienė.

[Plačiau apie tai lrt.lt publikacijoje](#)

Greita nuomonė

„Statistikos dėl to kiek studentų tokias medžiagas vartoja – neturime. Manau, kad priklausomybė nuo tokių medžiagų kenkia visur ir visada, vadinasi ir studijų procese, tai lemia studijų rezultatų suprastėjimą. Svarbiausia – saikingumas, dažnas studentas savaitgalį keliauja į klubą ar barą pabūti su draugais ir tame neįžvelgiu nieko blogo, tol kol tai neatima iš studento laiko, kurį jis turėtų skirti studijoms. Apie studentų savivaldų organizuojamas susipažinimo stovyklas, dar vadinamas „fuxų stovyklomis“ žinome tikrai nemažai. Beveik kiekviena studentų savivalda riboja alkoholio vartojimą šiuose renginiuose – dienos programos metu tokios medžiagos būna uždraustos iš viso, vakarais pirmakursiai skatinami alkoholinius gėrimus vartoti saikingai. Narkotinių medžiagų tokiuose renginiuose netoleruojame, naujieji studentai apie tai yra perspėjami iš anksto.“

Lietuvos Studentų
sąjungos
Prezidentas
Paulius Baltokas

„Nuo vyno parausta nosis, ima miegas ir užaina noras šlapintis. Vynas sužadina ir kitokių norų, bet pats jisai užkerta jiems kelią; todėl galima sakyti, kad girtumas mulkina mūsų aistras: jis uždega jas - ir čia pat užgesina, jas sukelia - ir čia pat sutramdo, pažaboja; liepia joms laikytis, bet nepalaiko jų, pagaliau jis užmigdo jas ir, šitaip apmulkinęs, pasišalina.“ (V. Šeksperas)

Teisės aktų ir teisės aktų projektų apžvalga

2015-08-25 Lietuvos Respublikos Ūkio ministerija parengė Lietuvos Respublikos Vyriausybės nutarimo „Dėl Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2004 m. vasario 23 d. nutarimo Nr. 200 „Dėl įgaliojimų suteikimo įgyvendinant Lietuvos Respublikos tabako, tabako gaminių ir su jais susijusių gaminių kontrolės įstatymą“ pakeitimo“ projektą, kuriuo siekiama įgalioti institucijas pagal jų kompetenciją įgyvendinti minėtus Tabako, tabako gaminių ir su jais susijusių gaminių kontrolės įstatymo pakeitimus. Nutarimo projekte taip pat atsižvelgta į tai, kad Įstatymu Nr. XII-1868 nuo 2016 m. sausio 1 d. Valstybinės ne maisto produktų inspekcijos prie Ūkio ministerijos funkcijos perduodamos Valstybinei vartotojų teisių apsaugos tarnybai.

Departamentas parengė Lietuvos Respublikos Vyriausybės nutarimo „Dėl Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2015 m. vasario 25 d. nutarimo Nr. 217 „Dėl Lietuvos Respublikos narkotikų, tabako ir alkoholio prevencijos tarpinstitucinio veiklos plano patvirtinimo“ pakeitimo“ projektą, kurio tikslas – patikslinti Lietuvos Respublikos narkotikų, tabako ir alkoholio prevencijos tarpinstitucinio veiklos plano 2016 metų asignavimus, vertinimo kriterijus ir jų reikšmes bei papildyti šį planą 2018 metų priemonėmis, asignavimais, vertinimo kriterijais ir jų reikšmėmis.

Departamentas parengė Lietuvos Respublikos Vyriausybės nutarimo „Dėl Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2011 m. vasario 23 d. nutarimo Nr. 244 „Dėl Valstybinės tabako ir alkoholio kontrolės tarnybos prie Lietuvos Respublikos Vyriausybės ir Narkotikų kontrolės departamento prie Lietuvos Respublikos Vyriausybės reorganizavimo, reorganizavimo sąlygų aprašo ir Narkotikų, tabako ir alkoholio kontrolės departamento nuostatų patvirtinimo“ pakeitimo“ projektą, kuris parengtas atsižvelgiant į 2016 m. balandžio 1 d. įsigaliosiantį Lietuvos Respublikos administracinių nusižengimų kodeksą, taip pat į 2015 m. gegužės 1 d. įsigaliojusį Lietuvos Respublikos tabako įstatymo pavadinimo pakeitimą – Lietuvos Respublikos tabako, tabako gaminių ir su jais susijusių gaminių kontrolės įstatymą.

Departamentas parengė Lietuvos Respublikos Vyriausybės nutarimo „Dėl Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2006 m. kovo 9 d. nutarimo Nr. 221 „Dėl Veiklos, susijusios su narkotinių ir psichotropinių medžiagų pirmtakais (prekursoriais), licencijavimo, vietos registravimo, importo ir eksporto leidimų išdavimo ir šios veiklos priežiūros ir kontrolės vykdymo taisyklių patvirtinimo“ pakeitimo“ projektą, kurio tikslas – suderinti Veiklos, susijusios su narkotinių ir psichotropinių medžiagų pirmtakais (prekursoriais), licencijavimo, vietos registravimo, importo ir eksporto leidimų išdavimo ir šios veiklos priežiūros ir kontrolės vykdymo taisyklių, nuostatas su Įstatymo nuostatomis, kurios įsigalios 2015 m. lapkričio 1 d. ir su 2015 m. balandžio 24 d. Komisijos deleguotojo reglamento (ES) 2015/1011, kuriuo papildomas Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (EB) Nr. 273/2004 dėl narkotinių medžiagų pirmtakų (prekursorių) ir Tarybos reglamentas (EB) Nr. 111/2005, nustatantis prekybos narkotinių ir psichotropinių medžiagų pirmtakais (prekursoriais) tarp Bendrijos ir trečiųjų šalių stebėsenos taisyklės, ir panaikinamas Komisijos reglamentas (EB) Nr. 1277/2005 (OL 2015 L 162, p. 12) ir 2015 m. birželio 25 d. Komisijos įgyvendinimo reglamento (ES) Nr. 2015/1013, kuriuo išdėstomos su Europos Parlamento ir Tarybos reglamentu (EB) Nr. 273/2004 dėl narkotinių medžiagų pirmtakų (prekursorių) ir Tarybos reglamentu (EB) Nr. 111/2005, nustatančiu prekybos narkotinių ir psichotropinių medžiagų pirmtakais (prekursoriais) tarp Sąjungos ir trečiųjų šalių stebėsenos taisyklės, susijusios taisyklės (OL 2015 L 162, p. 33), nuostatomis, kurios įsigaliojo 2015 m. liepos 1 d.

Greita nuomonė

„Lietuvos karo akademija ginkluotosioms pajėgoms rengia vadus lyderius, kurie turi būti sektinu pavyzdžiu tiek būsimiems savo kariams, tiek visai tautai. Kariūnų sveikas gyvenimo būdas yra viena svarbiausių asmenybės ugdymo priemonių. Akademijoje griežtai draudžiama vartoti narkotikus ir alkoholį, kartu su akademinėmis studijomis ir karinio rengimo pratybomis yra rengiamos įvairių sporto šakų treniruotės, ugdomas turiningas kariūnų kultūrinis ir visuomeninis gyvenimas.

Džiaugiamės, kad patys kariūnai aktyviai dalyvauja paskaitose apie psichoaktyviųjų medžiagų vartojimo žalą ir savo iniciatyva organizuoja prevencines akcijas, skatindami visą Akademijos bendruomenę atsisakyti žalingų įpročių.“

Generolo Jono Žemaičio Lietuvos karo akademijos viršininkas plk. Raimundas Matulis

A. Pliadžio nuotr.

„Vynas, verčiantis daugelį geriančių manyti turint protą, kai jie toli gražu jo neturi“ (Platonas)

Kontaktai ir naudingos nuorodos

Mus rasite

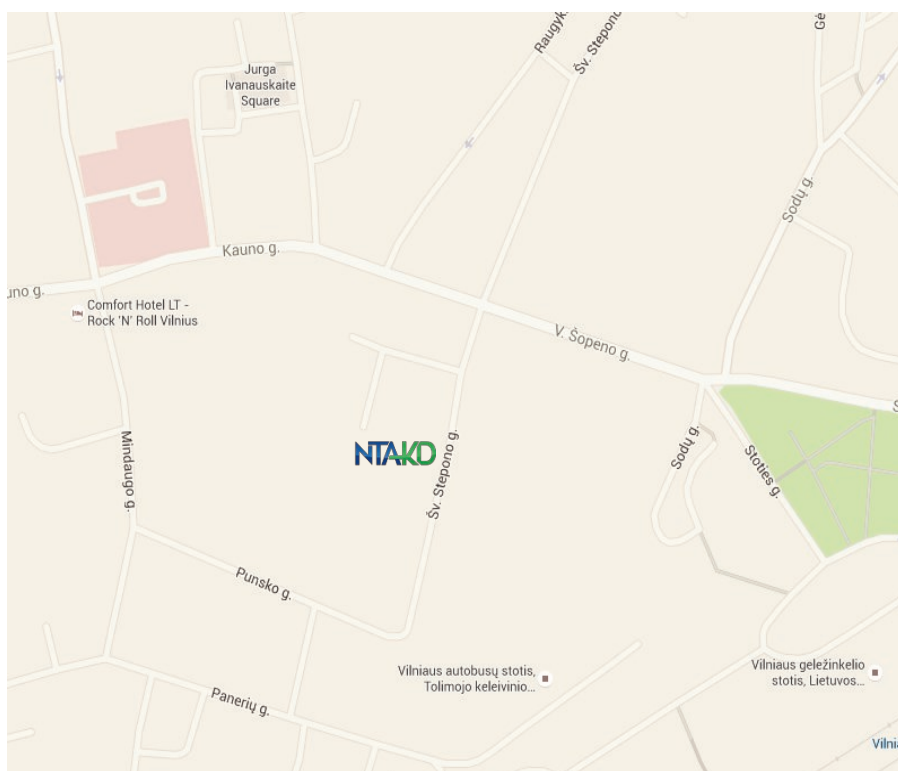
Adresas: Šv. Stepono g. 27, LT-01312 Vilnius

Tel. 8 706 68060, Faks. 8 706 68095

El. paštas: ntakd@ntakd.lt

www.ntakd.lt, <http://visuomene.ntakd.lt>

 <https://www.facebook.com/ntakd>

Darbo laikas

I- IV 8.00- 17.00 val.

V 8.00- 15.45 val.

Informacija pasiteiravimui, konsultacijoms

Licencijavimo klausimais:
8 706 68090

Alkoholio ir tabako kontrolės
klausimais: 8 706 68094

Prekursorių kontrolės
klausimais:
8 706 63192

Informaciją žiniasklaidai teikia:

Jonas Žala

tel. 8 706 68064

Mob. tel. : 8 645 63051

el. paštas: jonas.zala@ntakd.lt

Naudingos nuorodos

Sveikatos apsaugos ministerija — www.sam.lt

Švietimo ir mokslo ministerija— www.smm.lt

Socialinės apsaugos ir darbo ministerija—
www.socmin.lt

Aplinkos ministerija—www.am.lt

Krašto apsaugos ministerija—www.kam.lt

Lietuvos studentų sąjunga— www.lss.lt

Vidaus reikalų ministerija— www.vrm.lt

Žemės ūkio ministerija— www.zum.lt

Lietuvos Respublikos Vyriausybė — www.lrv.lt

Užkrečiamųjų ligų ir AIDS centras — www.ulac.lt

Lietuvos moksleivių parlamentas — www.lmp.lt

Lietuvos sveikatos mokslų universitetas —
www.lsmuni.lt/

Nacionalinė tabako ir alkoholio kontrolės koalici-
ja—www.ntakk.lt

Valstybinis psichikos sveikatos centras—
www.vpsc.lt/

Higienos institutas—www.hi.lt

Primerktume, kad Naujienlaiškį taip pat galite rasti Departamento interneto svetainėje adresu <http://www.ntakd.lt/biuletenis>. Jei norite pasiūlyti adresatą, kuriam ši informacija būtų naudinga ir įdomi, įrašykite jo elektroninio pašto adresą interneto svetainėje www.ntakd.lt, po užrašu – Naujienlaiškis. Jei norite atsisakyti šio Naujienlaiškio, rašykite el. paštu biuletenis@ntakd.lt.

Departamentas visada laukia Jūsų nuomonės ir pasiūlymų dėl Naujienlaiškio turinio el. paštu biuletenis@ntakd.lt. Savo nuomonę taip pat galite išreikšti ir atsakydami į klausimus anketoje <http://www.ntakd.lt/apklausa/>.

“Girtavimas - vaikų silpnumo ir ligotumo priežastis” (Hipokratas)